

Başbakanlık (Hazine Müsteşarlığı)'tan:

BİREYSEL EMEKLİLİK SİSTEMİ HAKKINDA YÖNETMELİK

Yayımlandığı R. Gazete : Tarih: 09.04.2008 Sayı: 26842

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç ve Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, kişilerin bireysel emeklilik sistemine girmesine, emeklilik sözleşmesinin yapılmasından sona ermesine kadar geçen süreçte emeklilik sözleşmesine taraf olanların hak ve yükümlülüklerine ve bireysel emeklilik sisteminin işleyişine ilişkin esas ve usulleri düzenlemektir.

Dayanak

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik 28/3/2001 tarihli ve 4632 sayılı Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanununa dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Bakan veya Bakanlık: Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakan veya Bakanlığı,
- b) Birikim: Bireysel emeklilik hesabına ödenen katkı payları ve bunların getirilerinden oluşan tutarı,
- c) Emeklilik gözetim merkezi: Müsteşarlıkça emeklilik gözetim merkezi olarak görevlendirilen tüzel kişiyi,
- ç) Emeklilik planı: Emeklilik sözleşmesinin uygulama biçimini belirleyen teknik esasları,
- d) Fon: Emeklilik yatırım fonunu,
- e) Giriş bilgi formu: Bireysel emeklilik sisteminin işleyişine ilişkin önemli hususlar hakkında katılımcıya veya sponsor kuruluşa bilgi vermek için hazırlanan ve içeriği Müsteşarlıkça belirlenen formu,

f) Grup kurucusu: Çalışanları veya üyeleri adına şirket ile birlikte grup emeklilik planı oluşturan, bu plana ilişkin şartları müzakere eden ve planın işletilmesine yardımcı olan işveren, dernek, vakıf, tüzel kişiliği haiz meslek kuruluşu ve sair kuruluşu,

g) Kanun: 4632 sayılı Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanununu,

ğ) Katılımcı: Emeklilik sözleşmesine göre ad ve hesabına şirket nezdinde bireysel emeklilik hesabı açılan fiil ehliyetine sahip gerçek kişiyi,

h) Katkı payı: Emeklilik sözleşmesine göre şirkete ödenen tasarrufa yönelik tutarı,

ı) Kurul: Sermaye Piyasası Kurulunu,

i) Müsteşarlık: Hazine Müsteşarlığını,

j) Risk getiri profili formu: İçeriği Kurulca belirlenen, katılımcının risk ve getiri tercihini belirlemeye yardımcı olan formu,

k) Sponsor kuruluş: İşveren sıfatıyla, bir işveren grup emeklilik sözleşmesine göre çalışanları ad ve hesabına katkı payı ödeyen grup kurucusunu,

l) Şirket: Kanuna göre kurulmuş emeklilik şirketini,

m) Teklif formu: Emeklilik planı, plan kapsamında sunulan fonlar, yapılan kesintiler, katkı payı tutarı ile emeklilik sözleşmesinin taraflarına ilişkin bilgileri içeren ve şirket hariç diğer taraflar ile bireysel emeklilik aracısı tarafından imzalanan formu,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Emeklilik Sözleşmesi ve Bireysel Emeklilik Sistemine Giriş

Emeklilik sözleşmesi ve tarafları

MADDE 4 – (1) Emeklilik sözleşmesi, katılımcının bireysel emeklilik sistemine girmesine, katkı paylarının ödenmesine ve fonlarda yatırıma yönlendirilmesine, birikimlerin bireysel emeklilik hesaplarında izlenmesine, yapılacak kesintilere, katılımcının sistemden ayrılmasına, emekli olmasına, katılımcı veya lehdarlarına yapılacak ödemelere ilişkin esaslar ile tarafların diğer hak ve yükümlülüklerine ilişkin hususları düzenleyen sözleşmedir. Teklif formu ve giriş bilgi formu emeklilik sözleşmesinin ayrılmaz birer parçasıdır. Emeklilik sözleşmesi bireysel veya grup emeklilik sözleşmesi olarak yapılabilir. Grup emeklilik sözleşmesi, gruba bağlı bireysel veya işveren grup emeklilik sözleşmesi olarak düzenlenir.

(2) Bireysel emeklilik sözleşmesi, bireysel emeklilik planına bağlı olarak şirket ile katılımcının taraf olarak yer aldığı emeklilik sözleşmesidir.

(3) Gruba bağlı bireysel emeklilik sözleşmesi, grup emeklilik planına bağlı olarak şirket ile katılımcının taraf olarak yer aldığı emeklilik sözleşmesidir.

(4) İşveren grup emeklilik sözleşmesi, grup emeklilik planına bağlı olarak şirket ile sponsor kuruluşun taraf olarak yer aldığı ve katılımcı lehine yapılan emeklilik sözleşmesidir.

Bilgilendirme ve teklif

MADDE 5 – (1) Şirket, bireysel emeklilik sistemine girmek isteyenlere, sisteme girme kararını etkileyebilecek hususlar hakkında bilgi verir; dürüstlük ilkeleri çerçevesinde, emeklilik sözleşmesinin müzakeresi ve yapılması sırasında katılımcıya veya varsa sponsor kuruluşa sistemin işleyişine ilişkin teknik konularda yardımcı olur, tarafların hak ve yükümlülüklerine ilişkin gerekli her türlü bilgiyi sözlü ve yazılı olarak sağlar, yanıltıcı her türlü hâl ve davranıştan kaçınır.

(2) Şirket kişinin emekliliğe yönelik beklentilerine, gelir düzeyine ve risk getiri profili formundaki bilgilere göre uygun bir emeklilik planı ve fon dağılımı teklifi sunar. Katılımcı, giriş bilgi formunu ve teklif formunu usulüne uygun olarak doldurup imzalar. İmzalı formların birer örneği ile tanıtım kılavuzu derhal katılımcıya verilir. Tanıtım kılavuzu, bireysel emeklilik sistemine, şirkete, emeklilik planına, plan kapsamındaki fonlara ve tarafların hak ve yükümlülüklerine ilişkin bilgileri içerir. Şirket, risk getiri profili formunu, teklif formunu ve giriş bilgi formunu katılımcı bazında muhafaza eder.

(3) İşveren grup emeklilik sözleşmesinde, teklif formu ve giriş bilgi formu sponsor kuruluş tarafından doldurulup imzalanır; tüm katılımcılar için genel bir risk getiri profili oluşturulabilir.

Emeklilik sözleşmesinin yürürlüğe girmesi

MADDE 6 – (1) Emeklilik sözleşmesi, şirket tarafından reddedilmediği takdirde teklif formunun katılımcı veya varsa sponsor kuruluş tarafından imzalandığı tarihi takip eden otuzuncu günde yürürlüğe girer.

(2) Emeklilik sözleşmesinin yürürlük tarihi, katılımcının bireysel emeklilik sistemine giriş tarihi olarak kabul edilir. İşveren grup emeklilik sözleşmesinde, gruba sonradan dahil olan ve daha önceden yapılmış bir emeklilik sözleşmesi bulunmayan katılımcının sisteme giriş tarihi, ilgili grup emeklilik planına göre katılımcı ad ve hesabına ödenen katkı payının şirket hesaplarına intikal ettiği tarihtir.

(3) Şirket, emeklilik sözleşmesini, emeklilik sözleşmesinin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç beş iş günü içinde matbu halde katılımcıya veya varsa sponsor kuruluşa gönderir. İşveren grup emeklilik sözleşmesinde şirket, katılımcıya işveren grup emeklilik sertifikasını, emeklilik sözleşmesinin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren veya gruba sonradan dahil olması durumunda ad ve hesabına ödenen katkı payının şirket hesaplarına intikal ettiği tarihten itibaren en geç beş iş günü içinde matbu halde gönderir. İşveren grup emeklilik sertifikası, grup emeklilik planının genel esasları ile sistemin işleyişine ilişkin temel bilgileri içerir.

Cayma hakkı ve yapılan ödemeler

MADDE 7 – (1) Katılımcı veya varsa sponsor kuruluş emeklilik sözleşmesi yürürlüğe girmeden önce cayma hakkına sahiptir. Cayma halinde durum, şirketin çağrı merkezine veya mektup, faks yahut güvenli elektronik imza ile şirkete bildirilir; ödemeye ilişkin olarak şirkete verilen her türlü ödeme talimatı iptal ettirilir.

(2) Emeklilik sözleşmesinin yürürlük tarihinden önce şirket hesabına intikal eden giriş aidatı dışındaki ödemeler, en geç ikinci iş gününde önceden tanımlanmış ve Müsteşarlığa bildirilmiş bir fonda değerlendirilir. Cayma veya teklifin şirket tarafından reddedilmesi halinde, yapılan tüm ödemeler hiçbir kesinti yapılmadan ve varsa fon gelirleri ile birlikte yedi iş günü içinde ödeyene iade edilir.

(3) Teklif formunun imzalanmasından itibaren altmış gün içinde hiç bir ödeme yapılmamış olması halinde, emeklilik sözleşmesi, sözleşmede hüküm bulunması kaydıyla şirket tarafından feshedilebilir. Bu durumda katılımcı bireysel emeklilik sistemine girmiş sayılmaz.

Emeklilik planı

MADDE 8 – (1) Emeklilik planı, plan kapsamında katılımcıya sunulan fonların unvanlarını, asgari katkı payı tutarını, giriş aidatını, yönetim giderini, fon işletim giderini ve bunlara ilişkin hesaplamalar ile emeklilik sözleşmesinin uygulanmasına ilişkin diğer teknik esasları içerir. Emeklilik planı bireysel emeklilik planı veya grup kurucusu ile birlikte oluşturulan grup emeklilik planı olarak düzenlenebilir.

(2) Müsteşarlık, emeklilik planında mevzuata aykırı bulunan veya katılımcının ve varsa grup kurucusunun hak ve menfaatlerinin korunması açısından uygulanmasında sakınca görülen hususların değiştirilmesini; emeklilik planına ek olarak, harcama ve kârlılık analizleri ile diğer ilgili aktüeryal hesaplama ve tabloların gönderilmesini isteyebilir.

(3) Emeklilik planı, Müsteşarlık tarafından belirlenen esaslara göre numaralandırılır ve şirket nezdinde sıralı olarak saklanır.

Asgari katkı payı

MADDE 9 – (1) Asgari katkı payı, hedef kitlenin gelir durumu ile emeklilik planının yönetim ve fon işletim giderleri dikkate alınarak belirlenir. Asgari katkı payı aylık brüt asgari ücretin yüzde beşinden az olamaz. İşveren grup emeklilik sözleşmesine göre ödenen katkı paylarında bu sınırlama uygulanmaz.

Katkı payının yatırıma yönlendirilmesi

MADDE 10 – (1) Katkı payı, emeklilik sözleşmesinin yürürlüğe girmesinden sonra ve şirket hesaplarına intikalini takip eden en geç ikinci iş gününde katılımcı veya varsa

sponsor kuruluş tarafından belirlenen fonlar için gerekli talimatlar verilerek yatırıma yönlendirilir.

(2) Şirket hesaplarına intikal etmekle birlikte, katkı payının ait olduğu katılımcının tespit edilemediği durumlarda, bu tutar, önceden tanımlanmış ve Müsteşarlığa bildirilmiş bir fonda değerlendirilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Emeklilik Sözleşmesi Taraflarının Hakları ve Yükümlülükleri

Fon dağılımı değişikliği

MADDE 11 – (1) Bireysel emeklilik hesaplarındaki birikimlerin ve ödenen katkı paylarının fonlar arasındaki dağılım oranları veya tutarları, bir yılda azami altı kez değiştirilebilir. Bu yöndeki değişiklik talebi, değişikliğin yapılması istenen tarihten en az iki iş günü önce şirkete yazılı olarak veya şirketin çağrı merkezinden yahut şirketin internet sitesinde katılımcı adına oluşturulan güvenli sayfadan yapılır. Şirket değişiklik talebini, değişiklik istenen tarih itibarıyla gerekli talimatları vermek suretiyle gerçekleştirir.

(2) Şirket, katkı paylarının fonlar arasında paylaşılması sırasında ortaya çıkan artık değeri en aza indirmeye yönelik tedbirleri alır.

Emeklilik planı değişikliği

MADDE 12 – (1) Emeklilik planı bir yılda azami dört kez değiştirilebilir. Bu yöndeki değişiklik talebi, değişikliğin yapılması istenen tarihten en az iki iş günü önce şirkete yazılı olarak yapılır. Yeni emeklilik planına değişiklik tarihi itibarıyla geçiş yapılır ve beş iş günü içinde yeni emeklilik sözleşmesi katılımcıya ve varsa sponsor kuruluşa gönderilir. İşveren grup emeklilik sözleşmesinde, gruba dahil olan katılımcılara işveren grup emeklilik sertifikası gönderilir.

Birikimlerin aktarımı

MADDE 13 – (1) Yürürlük tarihinden itibaren en az bir yıl süreyle şirkette kalan emeklilik sözleşmesi kapsamındaki birikimler başka bir şirkete aktarılabilir. Aktarım birikimlerin tamamını kapsayacak şekilde yapılır. 22 nci maddeye göre yapılacak aktarımlarda bu fıkra hükmü uygulanmaz.

(2) Aktarım talebi, 15 inci madde hükümlerine göre katılımcı veya sponsor kuruluş tarafından yapılabilir.

(3) Şirket, aktarım amacıyla hesap özeti talep eden katılımcının veya sponsor kuruluşun tanımlı elektronik posta adresine veya faksına, bunlar yoksa posta adresine beş iş günü içinde aktarım bilgi formunu ve hesap özeti gönderir. Şirket, isteyen katılımcının veya sponsor kuruluşun hesap özeti ve aktarım bilgi formunu, şirketin internet sitesinde kendi adına oluşturulan güvenli sayfadan alabilmesi için gerekli düzenlemeyi yapar. Katılımcı veya sponsor kuruluş, hesap özetiyle birlikte aktarım yapılacak şirkete başvurur. Aktarım yapılacak şirket talebi uygun bulması halinde bir plan önerir ve planda öngörülen kesintilere ilişkin bilgi verir.

(4) Katılımcı veya sponsor kuruluş imzaladığı aktarım talep formunu faks veya posta ile aktarım yapacak şirkete gönderir. Aktarım talep formunun şirkete ulaştığı tarihten itibaren en geç yedi iş günü içinde birikimler aktarım yapılacak şirkete aktarılır. Katılımcının bireysel emeklilik hesabına ilişkin bilgi ve belgeler eş zamanlı olarak elektronik ortamda aktarım yapılacak şirkete gönderilir. Katılımcıya ait gerekli bilgilerin eksiksiz olarak ve uygun şekilde aktarılmasından aktarım yapacak şirket sorumludur.

(5) Şirket, aktarım talep formunun kendisine ulaşmasını takiben iki iş günü içinde hesap özeti elektronik veri olarak emeklilik gözetim merkezine gönderir.

(6) Aktarım yapılan şirketteki emeklilik sözleşmesi, birikimlerin aktarıldığı tarihte yürürlüğe girer ve beş iş günü içinde yeni emeklilik sözleşmesi katılımcıya veya varsa sponsor kuruluşa gönderilir. Yeni emeklilik sözleşmesi için giriş aidatı alınmaz. Katılımcının bireysel emeklilik sistemine giriş tarihinden kaynaklanan süreye ilişkin hakları ile varsa hak kazanma süresine ilişkin hakları aktarım yapılan şirkette aynen korunur.

Hesapların birleştirilmesi

MADDE 14 – (1) Aynı veya farklı şirketlerde açılmış olan bireysel emeklilik hesapları birleştirilebilir. Birleştirme talebi, katılımcı veya varsa sponsor kuruluş tarafından yapılabilir.

(2) Aynı şirkette bulunan bireysel emeklilik hesaplarının birleştirilmesinde şirket, bu yöndeki yazılı talebin kendisine ulaştığı tarihten itibaren katılımcı veya varsa sponsor kuruluşu birleştirme işleminin sonuçları hakkında bilgilendirir ve en geç yedi iş günü içinde birleştirmeyi gerçekleştirir. Hesap birleştirme sonucunda katılımcının bireysel emeklilik sistemine giriş tarihinden kaynaklanan süreye ilişkin hakları korunur.

(3) Hesapların farklı şirketlerde olması durumunda birleştirme işlemi, birikimlerin aktarımı için belirlenen şartlara ve usule göre yapılır.

(4) Hesapların birleştirilmesi sonucunda emekliliğe hak kazanılmasına esas süre 18 inci maddenin beşinci fıkrası uyarınca hesaplanır. 18 inci maddenin dördüncü fıkrasına göre emeklilik nedeniyle yapılan hesap birleştirmelerinde bir yıllık bekleme süresi şartı aranmaz.

(5) Hesap birleştirme ile fon dağılımı değişikliği ve plan değişikliği hakları birleştirilemez. Bu hakların kullanımına ilişkin sınırlamalarda birleştirme sonrası devam eden sözleşme kapsamında kullanılmamış olan haklar dikkate alınır.

Hakların kullanımı

MADDE 15 – (1) Bireysel emeklilik sözleşmesinde ve gruba bağlı bireysel emeklilik sözleşmesinde, sözleşmeden doğan haklar kural olarak katılımcı tarafından kullanılır. Fon dağılımı değişikliği, emeklilik planı değişikliği ve birikimlerin aktarımı haklarının, katılımcı ad ve hesabına katkı payı ödeyen kişi tarafından veya grup kurucusu tarafından kullanılması kararlaştırılabilir.

(2) İşveren grup emeklilik sözleşmesinde, fon dağılımı değişikliği, emeklilik planı değişikliği ve birikimlerin aktarımı hakları, 21 inci maddeye göre belirlenen hak kazanma süresi sonuna kadar kural olarak sponsor kuruluş tarafından kullanılır. Sponsor kuruluşun devretmesi durumunda, fon dağılımı değişikliği hakkı katılımcı tarafından kullanılabilir. Katılımcının devretmesi durumunda, bu fıkrada belirtilen haklar, hak kazanma süresi tamamlandıktan sonra da sponsor kuruluş tarafından kullanılabilir.

Katkı payının değiştirilmesi ve ödemeye ara verme

MADDE 16 – (1) Emeklilik sözleşmesi süresi içinde katkı payı tutarı, emeklilik planında tanımlı asgari katkı payından daha az olmamak üzere değiştirilebilir.

(2) Emeklilik sözleşmesi süresi içinde katkı payı ödenmesine ara verilebilir. Ancak katkı payı ödenmeyen süre emekliliğe hak kazanılması için gereken sürenin hesabında dikkate alınmaz.

(3) Ödenmeye ara verildikten sonra tekrar katkı payı ödenmeye başlanması durumunda, ödenen tutar ödemenin yapıldığı aydaki katkı payı ödemesi olarak kabul edilir. Emeklilik sözleşmesine göre ödenmesi gereken katkı payını aşan ödemeler, ödeme tarihinden itibaren on iki aylık dönemde ödenmesi gereken katkı paylarından mahsup edilebilir veya katılımcının yazılı olarak talep etmesi halinde ödeme tarihinden önceki on iki aylık döneme ait ödenmemiş katkı paylarına mahsup edilebilir.

(4) Sponsor kuruluşun ödemesi gereken bir katkı payını ödeme tarihinden itibaren otuz gün içinde ödememesi halinde, bu durum şirket tarafından, katılımcının tanımlı elektronik posta adresine veya faksına, bunlar yoksa posta adresine beş iş günü içinde bildirilir.

Sistemden ayrılma

MADDE 17 – (1) Katılımcı, emekliliğe hak kazanmadan sistemden ayrılması halinde bireysel emeklilik sistemine giriş tarihinden kaynaklanan süreye ilişkin haklarını kaybeder.

(2) Şirket ayrılma amacı ile kendisine yapılan başvuru üzerine, sistemden ayrılmanın doğuracağı mali sonuçları içeren ayrılma bilgi formunu ve hesap özetini katılımcının tanımlı elektronik posta adresine veya faksına, bunlar yoksa posta adresine iki iş günü içinde gönderir. Katılımcının ayrılma talep formunu imzalayarak şirkete göndermesi halinde, bireysel emeklilik hesabındaki

birikimler yasal kesintiler yapılarak formun şirkete ulaştığı tarihten itibaren yedi iş günü içinde katılımcıya ödenir.

(3) Katılımcının maluliyet hali nedeniyle sistemden ayrılma talebinde bulunabilmesi için sosyal güvenlik mevzuatına göre maluliyet gelinine hak kazanmış olması gerekir. Katılımcının sosyal güvencesinin bulunmaması halinde, maluliyet halinin resmi sağlık müesseseleri tarafından verilecek bir rapor ile tespit edilmesi gerekir.

(4) Katılımcının vefat etmesi halinde birikimleri, 22/11/2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu hükümleri saklı kalmak kaydıyla varsa emeklilik sözleşmesinde belirtilen lehdarlara veya kanunî mirasçılara ödenir.

Emekliliğe hak kazanma ve birikimlerin ödenmesi

MADDE 18 – (1) Katılımcı, bireysel emeklilik sistemine giriş tarihinden itibaren en az on yıl sistemde bulunmak ve on yıl süreyle katkı payı ödemek koşuluyla 56 yaşını tamamladıktan sonra emekliliğe hak kazanır.

(2) Emekliliğe hak kazanan katılımcı, ilgili bireysel emeklilik hesabındaki birikimlerinin tamamını veya bir kısmını alabilir. Şirket, kendisine yapılan başvuru üzerine emekliliğe hak kazanan katılımcıya emeklilik bilgi formunu ve hesap özetini, katılımcının tanımlı elektronik posta adresine veya faksına, bunlar yoksa posta adresine beş iş günü içinde gönderir. Emeklilik bilgi formu, katılımcının birikimlerine ilişkin örnek mali projeksiyonlar ile sistemde kalma ve yıllık gelir sigortası dahil emekli olma seçeneklerini içerir; formda katılımcının varsa diğer emeklilik sözleşmelerinden de emekli olabileceği belirtilir.

(3) Şirket emekliliğe hak kazanan ve seçenekler konusunda bilgilendirdiği katılımcının, birikimlerinin tamamının ödenmesine ilişkin yazılı talebini yedi iş günü içinde yerine getirir. Birikimlerini kısmen almak isteyen katılımcı, hazırlanacak bir program çerçevesinde aylık, üç aylık, altı aylık veya yıllık dönemlerde bireysel emeklilik hesabından birikimlerinin ödenmesini talep edebilir. Bu şekilde belirlenen ödeme dönemleri ve ödeme tutarları yılda en fazla iki kez değiştirilebilir. Birikimlerini kısmen almaya başlayan katılımcı, ilgili bireysel emeklilik hesabına katkı payı ödeyemez ve hesap birleştirmesi yapamaz. Katılımcının birikimlerinin tamamını istediği anda alma hakkı saklıdır. Katılımcı, kalan birikimleri için fon dağılımını değiştirme ve aktarım haklarını kullanmaya devam edebilir.

(4) Katılımcının birden fazla emeklilik sözleşmesi bulunması halinde, tüm sözleşmelerden emekliliğe hak kazanması için en az birinden bu hakkı kazanması yeterlidir. Katılımcının diğer sözleşmelerden emekliliğe hak kazanması, emeklilik hakkının kullanılmasına ilişkin talebin yapılması ile birlikte, emekli olmak istediği diğer sözleşmelerinden de hesap birleştirmesi yaparak bu hakkı kullanacağını şirkete bildirmesine bağlıdır. Katılımcının bu hakkı kullanmaması halinde diğer sözleşmeler, emekliliğe hak kazanmak için gereken süre bakımından birinci fıkra hükümlerine tabi olur. Şirket, katılımcı adına diğer şirketlerde açılmış bireysel emeklilik hesabına ilişkin olarak emeklilik gözetim merkezinden alacağı bilgiye göre işlem yapar.

(5) Katılımcının birden fazla emeklilik sözleşmesi olması ve bu sözleşmeler kapsamındaki ödeme sürelerinin birleştirilmek istenmesi durumunda, hesapların birleştirilmesi sonucu emekliliğe hak kazanılması için gereken sürenin hesabı, her bir sözleşme kapsamında aynı dönemler için katkı payı ödenmişse bu süreler tek bir süre kabul edilerek, farklı dönemler için katkı payı ödenmişse bu süreler toplanarak emeklilik gözetim merkezi tarafından yapılır.

(6) Katılımcının 56 yaşını tamamlamış ve en az on yıl sistemde bulunmuş olması kaydıyla, ödemeye ara verilen dönem için işlem tarihi itibarıyla geçerli asgari katkı payı üzerinden ödeme yapılması durumunda, ara verilen dönem emekliliğe hak kazanılması için gereken sürenin hesabında dikkate alınır.

Yatırım tercihinin yönlendirilmesi

MADDE 19 – (1) Şirket, emekliliğe hak kazanılmadan asgari iki yıl önce, katılımcının birikiminin mali piyasalardaki risklerden daha az etkilenmesini sağlamak amacıyla düşük risk düzeyine sahip fonlara geçişini sağlamak üzere katılımcıya yazılı öneride bulunur.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Grup Emeklilik

Katkı paylarının takip edileceği hesaplar

MADDE 20 – (1) Sponsor kuruluş tarafından bir işveren grup emeklilik sözleşmesine dayanarak çalışanlarının ad ve hesabına ödenen katkı payları ile bunların getirileri, işveren grup emeklilik sözleşmesine bağlı olarak açılan katılımcılara ait bireysel emeklilik hesaplarında takip edilir. Katılımcının ödediği katkı payları ile bunların getirileri gruba bağlı bireysel emeklilik sözleşmesine göre açılan bireysel emeklilik hesabında takip edilir.

(2) Sponsor kuruluş olmayan bir grup kurucusu tarafından oluşturulan grup emeklilik planına dahil olan katılımcı tarafından ödenen katkı payları ile bunların getirileri, gruba bağlı bireysel emeklilik sözleşmesine göre açılan bireysel emeklilik hesabında takip edilir.

Hak kazanma süresi ve hak kazanılan birikim

MADDE 21 – (1) Hak kazanma süresi, sponsor kuruluş tarafından ödenen katkı payları ile bunların getirilerinin tamamına katılımcı tarafından hak kazanılması için işveren grup emeklilik sözleşmesinde belirlenen süredir. Bu süre beş yılı aşamaz.

(2) İşveren grup emeklilik sözleşmesinde, birikimlerin tamamına hak kazanılması için beş yıl süre öngörülmesi durumunda katılımcı, her bir yıllık sürede bireysel emeklilik hesabındaki birikimin yüzde yirmisine, dört yıl süre öngörülmesi durumunda ise her bir yıllık sürede birikimin yüzde yirmi beşine hak kazanır. Üç yıl ve daha az hak kazanma süresinin öngörüldüğü durumlarda bu sınırlamalar uygulanmaz.

(3) Sponsor kuruluş tarafından bu kuruluştaki işine haklı nedenle feshi haricinde son verilmesi veya katılımcının 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununa göre haklı nedenle işinden ayrılması veya maluliyet ve sürekli işgöremezlik gibi zorunlu nedenlerle işinden ayrılması yahut sponsor kuruluşun aktarımı durumu hariç işveren grup emeklilik sözleşmesini feshetmesi veya iflas yahut konkordato ilan etmesi halinde katılımcı, sponsor kuruluş tarafından kendi ad ve hesabına ödenen katkı payları ile bunların getirilerinin tümüne, hak kazanma süresinin tamamlanmasını beklemeksizin hak kazanır. Katılımcının vefatı halinde bu şekildeki birikimler, hak kazanma süresinin tamamlanmasını beklemeksizin 22/11/2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu hükümleri saklı kalmak kaydıyla varsa emeklilik sözleşmesinde belirtilen lehdarlara veya kanunî mirasçılara ödenir.

Hak kazanılan birikimlerin aktarılması ve ödenmesi

MADDE 22 – (1) Emeklilik sözleşmesinde belirtilen hak kazanma süresi tamamlandıktan sonra, işveren grup emeklilik sözleşmesi kapsamındaki hesabında bulunan birikimler katılımcının hesabında kalır veya yazılı talebi doğrultusunda katılımcının bireysel veya gruba bağlı bireysel emeklilik sözleşmesine aktarılır. Katılımcının sistemden ayrılmak istemesi halinde bu şekildeki birikimler yasal kesintiler yapılarak kendisine ödenir.

(2) Katılımcının hak kazanma süresi tamamlanmadan sponsor kuruluştaki işinden ayrılması durumunda, sponsor kuruluş tarafından katılımcı ad ve hesabına ödenen katkı payları ve bunların getirilerinden 21 inci maddeye göre katılımcının hak ettiği tutar, katılımcının varsa bireysel veya gruba bağlı bireysel emeklilik sözleşmesine aktarılır yoksa yasal kesintiler yapılarak kendisine ödenir. Katılımcı istediği takdirde, ilgili grup emeklilik planı çerçevesinde katkı payı ödemediği gruba bağlı bireysel emeklilik sözleşmesini devam ettirebilir.

(3) 21 inci maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen sebepler haricinde herhangi bir sebeple, işten ayrılma veya grup emeklilik planından çıkarılma durumunda, katılımcı tarafından hak edilmeyen tutarlar, sponsor kuruluşun talebi doğrultusunda gruptaki diğer katılımcılara katkı payı olarak dağıtılır veya yasal kesintiler yapılarak sponsor kuruluşa ödenir.

Standart fon ve finansal bilgilendirme

MADDE 23 – (1) Gruba bağlı bireysel emeklilik sözleşmesinde ve işveren grup emeklilik sözleşmesinde, fon seçimi yapmayan katılımcı ile sponsor kuruluşun katkılarının yatırıma yönlendirilmesinde kullanılmak üzere, emeklilik sözleşmesinin tarafları, grubun

genel risk getiri profiline uygun bir standart fon veya fon karması uygulanmasını kararlaştırabilir.

(2) Grup emeklilik planındaki katılımcıların, fon tercihlerini bilinçli bir şekilde yapabilmesini teminen, grup kurucusu ve şirket, grup katılımcılarına yönelik olarak uygun dönemlerde ortaklaşa bilgilendirme programı düzenler. Program asgari olarak;

- a) Yatırım araçlarına ilişkin genel bilgilere,
- b) Finansal piyasalardaki güncel gelişmelere,
- c) Grup emeklilik planında sunulan fonlara ilişkin yatırım ve performans bilgilerine,
- d) Katılımcıların maruz kalabileceği yatırım riski ve diğer finansal risklere ilişkin konuları kapsar.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Diğer Hükümler

Giriş aidatı, yönetim gideri ve fon işletim gideri

MADDE 24 – (1) Şirket, bireysel emeklilik faaliyetlerinin gerektirdiği masrafların karşılanması amacıyla aşağıda belirtilen kısıtlar çerçevesinde yeterli miktarda gider kesintisi yapabilir.

a) Katılımcının, bireysel emeklilik sistemine ilk defa katılması sırasında veya yeni bir bireysel emeklilik hesabı açtırması halinde, katılımcıdan veya sponsor kuruluştan, teklif formunun imzalandığı tarihte geçerli aylık brüt asgari ücretin yarısını aşmamak üzere giriş aidatı alınabilir.

b) Bireysel emeklilik hesabına yapılan katkı payları üzerinden azami yüzde sekiz oranında yönetim gideri kesintisi alınabilir.

c) Fon net varlık değeri üzerinden hesaplanmak suretiyle günlük azami yüz binde on oranında fon işletim gideri kesintisi alınabilir.

ç) Bir yıldan fazla ödemeye ara verme durumunda, bireysel emeklilik hesabına ilişkin olarak emeklilik gözetim merkezine ve saklayıcı kuruluşa şirket tarafından ödenen sabit giderler, emeklilik planında belirtilmek kaydıyla bireysel emeklilik hesabındaki birikimlerden indirilebilir.

(2) Giriş aidatı, katılımcının ödediği katkı paylarından ayrı olarak takip edilir. Giriş aidatı azami bir yıl için taksitlendirilebilir veya tahsilatı, beş yılı aşmamak kaydıyla ertelenebilir. Katılımcının bireysel emeklilik sisteminden ayrılması veya başka bir şirkete aktarım talebinde bulunması durumunda şirket, giriş aidatının ödenmemiş kısmını katılımcının bireysel emeklilik hesabındaki birikimlerinden indirebilir.

(3) Giriş aidatı tutarı, yönetim gideri kesintisi oranı ve fon işletim gideri kesintisi oranı ile bunların uygulanma şekli teklif formunda ve emeklilik sözleşmesinde açıkça belirtilir.

Emeklilik sözleşmelerinin numaralandırılması

MADDE 25 – (1) Katılımcı, bireysel emeklilik sisteminde Müsteşarlıkça belirlenen esaslar dahilinde tanımlanır.

(2) Katılımcının taraf olduğu her bir emeklilik sözleşmesi, Müsteşarlığın belirlediği esaslara göre verilmiş olan numarayı alır. Bu numara sözleşme yürürlükte kaldığı sürece sabit kalır ve aktarım olması durumunda önceki sözleşme numarası olarak aktarım yapılan şirket tarafından saklanır.

Katılımcılara verilecek bilgi, belge ve formlar

MADDE 26 – (1) Şirket bu Yönetmelikte yer alan bilgi, belge ve formlara ek olarak katılımcıya, hesap dönemlerini takip eden on iş günü içinde yıllık hesap bildirim cetveli ile birlikte emeklilik planındaki yönetim ve fon işletim gideri kesintilerine, fon unvanlarına, asgari katkı payı tutarına ve benzeri mahiyetteki değişikliklere ilişkin bilgi notunu tanımlı elektronik posta adresine veya faksına, bunlar yoksa posta adresine gönderir.

(2) Müsteşarlık, Kurul tarafından düzenlenenler hariç olmak üzere, bu Yönetmelikte belirtilen bilgi, belge ve formların şekil ve içeriğini, gönderilme süreleri ile şeklini ve hesaplama dönemlerini değiştirmeye, gerekli gördüğü hallerde bunlara ek olarak yeni bilgi, belge ve formlar istemeye yetkilidir.

Kayıtların saklanması

MADDE 27 – (1) Katılımcının, fon dağılımı değişikliği, emeklilik planı değişikliği, hesap birleştirme, birikimlerin aktarımı, yatırım tercihinin yönlendirilmesi ve benzeri işlemlerle ilgili olarak şirketin çağrı merkezini veya internet sitesini kullanarak yaptığı tüm işlemler ve verdiği talimatlar şirket tarafından en az beş yıl süreyle saklanır.

Fon paylarına ilişkin uygulamalar

MADDE 28 – (1) Katılımcının sistemde bulunduğu ay sayısı ile haciz, rehin veya if-las tarihinde geçerli brüt asgari ücret tutarının çarpımına karşılık gelen birikim tutarının üzerindeki tutar nafaka borcu alacaklılarının hakkı saklı kalmak kaydıyla haczedilebilir, rehnedilebilir ve iflas masasına dahil edilebilir. Emekliliğe hak kazanan katılımcının bireysel emeklilik hesabındaki birikimleri ile yaptırdığı yıllık gelir sigortası çerçevesinde kendisine maaş bağlanması veya hazırlanan bir program çerçevesinde düzenli ödeme yapılması halinde, bu şekildeki ödemelerin aylık ödemeye isabet eden miktarının aylık brüt asgari ücret tutarının üzerinde kalan kısmı nafaka borcu alacaklılarının hakkı saklı kalmak kaydıyla haczedilebilir, rehnedilebilir, iflas masasına dahil edilebilir.

(2) Katılımcı olan borçlunun aynı şirkette veya farklı şirketlerde birden çok bireysel emeklilik hesabı olması halinde, haczedilemeyecek tutar, tüm hesaplardaki toplam tutar üzerinden hesaplanır.

(3) Haciz bildirimini yapılması üzerine şirket katılımcının mevcut birikimi üzerinden ve bu maddede belirtilen hükümlere göre hesaplanan haczedilemeyecek kısım düşüldükten sonra bakiyeyi, alacağı karşılık gelen kısmına kadar olmak üzere, derhal öder.

(4) Birinci ve üçüncü fıkra uyarınca yapılan işlemler emeklilik gözetim merkezine bildirilir. Emeklilik gözetim merkezi, bildirilen işlemleri katılımcı bazında kaydeder.

(5) İşveren grup emeklilik sözleşmesine bağlı olarak açılan bireysel emeklilik hesaplarına uygulanacak hacizlerde, emeklilik sözleşmesine hak kazanma süresi koşulunun konulmuş olması halinde, hak kazanma süresi sonunda katılımcının hak kazandığı birikim tutarı bu hesaplama dahil edilir.

(6) Bu maddede geçen hacze ilişkin hükümler rehin, iflas ve ihtiyati haciz durumunda da kıyasen uygulanır. Haciz uygulamasında, alacaklar ve üçüncü şahıslar elinde haczedilen mallara dair 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu ve ilgili mevzuat hükümlerine göre işlem yapılır.

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden önce uygulamada olan emeklilik planları ile emeklilik sözleşmeleri, yayım tarihinden itibaren dört ay içinde bu Yönetmelik hükümlerine uygun hale getirilir. Bu Yönetmeliğin yürürlük tarihinden önce yapılan emeklilik sözleşmelerinde yer alan giriş aidatı tutarına ve uygulama şekline ilişkin hükümler, aksi kararlaştırılmadıkça sözleşme sona erene kadar geçerliliğini korur.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 29 – (1) 28/2/2002 tarihli ve 24681 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Bireysel Emeklilik Sistemi Hakkında Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

MADDE 30 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinden dört ay sonra yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 31 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakan yürütür.

Son Güncelleme: 12 Şubat 2009